



Minstelønn

I Norge er det ingen generell lovfestet minstelønn, med unntak for ansatte i ni bransjer. Formålet med minstelønn i de aktuelle ni bransjene, er å hindre at utenlandsk arbeidskraft får dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som er vanlig i Norge.

Det er minstelønn i disse bransjene:

Lønn - bygg

Minstelønn per time (fra 15. juni 2023)

- For faglærte: **238,30 kroner**
Tidligere: 230,00 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- For ufaglærte uten bransjeerfaring: **214,90 kroner**
Tidligere: 207,40 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- For ufaglærte med minst ett års bransjeerfaring: **223,80 kroner**
Tidligere: 216,00 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- For arbeidstakere under 18 år: **146,50 kroner**
Tidligere: 139,00 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Overtidstillegg

Arbeidsmiljølovens bestemmelse om overtid gjelder dersom det ikke er avtalt gunstigere overtidstillegg. Det skal utbetales et overtidstillegg på minst 40 % av timesatsen.

Arbeidstøy

Arbeidsgiver skal sørge for nødvendig arbeidstøy og vernefottøy tilpasset årstiden og arbeidsplassen. Med nødvendig arbeidstøy menes tilpasset ordinært arbeidstøy til kvinner og menn der unisex-modell ikke er tilfredsstillende, varmetøy, regntøy og hansker. Arbeidstøyet er bedriftens eiendom. Utlevering skjer ved ansettelsen. Nytt arbeidstøy utleveres ved innbytte av utslitt.

Lønn - renhold

Minstelønn per time (fra 15. juni 2023)

- Arbeidstakere som utfører renhold for private bedrifter som driver salg av renholdstjenester: **216,04 kroner**
Tidligere: 204,54 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- Arbeidstakere under 18 år som utfører renhold for private bedrifter som driver salg av renholdstjenester: **165,05 kroner**
Tidligere: 153,55 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Overtid/natttillegg

- Arbeidsmiljølovens bestemmelse om overtid gjelder dersom det ikke er avtalt gunstigere overtidstillegg. Det skal utbetales et overtidstillegg på minst 40 % av timesatsen.
 - For nattarbeid mellom klokken 21.00 og 06.00 avtales lønnstillegg i hvert enkelt tilfelle. Lønnstillegget skal være minst **27 kroner** per time (ingen endring siden 15. desember 2022).
- Tidligere: 26 kr (01.06.2019–30.06.2021).

Arbeidstøy

Arbeidsgiver skal sørge for nødvendig arbeidstøy og skotøy tilpasset arbeidsplassen og arbeidet.

Reisetid mellom oppdrag

Reisetid mellom ulike oppdrag som følger rett etter hverandre i tid skal enten regnes inn i arbeidstiden eller så skal denne reisetiden lønnes. Dette gjelder ikke for ansatte i bedrifter som er omfattet av **overenskomst for renholdsbedrifter** og som omfattes av ordningen med rammetimetall. Hvis arbeidstaker får ekstra kostnader i forbindelse med reise mellom oppdrag, dekkes dette av arbeidsgiver etter avtale.

Lønn - overnatting, servering og catering

Minstelønnsatser per time (fra 15. juni 2023)

Alle som utfører arbeid i en overnattings-, serverings- og cateringvirksomhet og lignende på land, skal ha minstelønn.

- For arbeidstakere over 20 år og etter fire måneders praksis for arbeidstakere over 18 år: **190,79 kroner**
- Tidligere: 179,94 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Heltidsansatte og deltidsansatte opptjener praksis på lik linje. Praksis må opparbeides etter at arbeidstaker har fylt 18 år. Tilkallingsvakter til enkeltstående oppdrag i løpet av fire måneder vil ikke opptjene praksis på samme måte. Arbeidstaker på tilkalling må arbeide tilsvarende full stilling eller ha oppdrag tilsvarende fire måneder.

For unge arbeidstakere

- 16 år: **128,58 kroner**
 - 17 år: **138,08 kroner**
 - 18 år: **152,34 kroner**
- Tidligere: 118,08 kr (15.12.2022–14.06.2023)
Tidligere: 127,58 kr (15.12.2022–14.06.2023)
Tidligere: 141,84 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Satser for fratrekk i lønn ved innkvartering i bedriften

Hvis de ansatte innkvarteres på jobb, gjelder følgende satser for fratrekk i lønn:

- For enkeltrom: **630,83 kroner** per måned
 - For dobbeltrom: **410,30 kroner** per måned
- Tidligere: 600,79 kr (15.12.2022–14.06.2023)
Tidligere: 390,76 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Trekksatsene gjelder kun der arbeidstakerne bor i samme bygning som virksomheten drives i, i enkle, innredede rom, typisk på et hotellrom der arbeidstaker arbeider. Dersom bedriften stiller en mer selvstendig boenhet til rådighet, med blant annet kokemuligheter, avtales leie mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Der arbeidstaker har skaffet innkvarteringen selv er ikke omfattet av forskriften.

Det er ikke regler om kvelds-, natt- og helgetillegg, men arbeidstaker og arbeidsgiver kan i arbeidsavtalen avtale ulike tillegg. Arbeidstid og overtid følger arbeidsmiljølovens regler.

Overtidstillegg

Arbeidsmiljølovens bestemmelse om overtid gjelder dersom det ikke er avtalt gunstigere overtidstillegg. Det skal utbetales et overtidstillegg på minst 40 % av timesatsen.

Disse gruppene er unntatt fra reglene om minstelønn:

- Lærlinger
- Personer på arbeidsmarkedstiltak

Tips

Arbeidstilsynet vurderer i utgangspunktet ikke tips som en del av lønnen etter allmengjøringsforskriften. Dersom arbeidsgivere innberetter tipsinntekter, slik at tips inngår som en del av beregningsgrunnlaget for feriepenger, skatt og trygdeytelser, vil tips regnes som lønn.

Lønn - skips- og verftsindustrien

Minstelønn per time (fra 15. juni 2023)

Arbeidstakere som utfører produksjons-, montasje- og installasjonsarbeid i skips- og verftsindustrien, skal ha en lønn per time på minst:

- For fagarbeidere: **204,51 kroner**
Tidligere: 197,01 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- For spesialarbeidere: **195,54 kroner**
Tidligere: 188,04 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- For hjelpearbeidere: **186,67 kroner**
Tidligere: 179,17 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Arbeidstakere som er ansatt på henholdsvis bedrift eller fast arbeidssted, som blir sendt på arbeidsoppdrag utenfor henholdsvis bedriften eller det faste arbeidsstedet, og hvor overnatting er nødvendig på grunn av arbeidsoppdraget, skal betales et tillegg per time på:

- For fagarbeidere: **40,90 kroner**
Tidligere: 39,40 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- For spesialarbeidere: **39,11 kroner**
Tidligere: 37,61 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- For hjelpearbeidere: **37,33 kroner**
Tidligere: 35,83 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Tilleggene over skal også gis til arbeidstakere som er ansatt på reisebetingelser hvor det er forutsatt at arbeidstakeren arbeider på forskjellige steder/arbeidsplasser i sitt arbeidsforhold, når arbeidsoppdraget krever overnatting.

Skiftarbeid (ingen endring siden 15. desember 2022)

På arbeidsplasser med skiftarbeid skal det betales et tillegg per time på:

For toskiftarbeid (36,5 timer per uke):

- 1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: ikke tillegg
- 2. skift: **21,16 kroner**
Tidligere: 20,10 kr (01.07.2021–14.12.2022)
- For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: **45,22 kroner**
Tidligere: 42,96 kr (01.07.2021–14.12.2022)
- Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseften: **64,83 kroner**
Tidligere: 61,58 kr (01.07.2021–14.12.2022)
- Enhver time utover kl. 24.00 betales med tillegg som for 3. skift: **32,46 kroner**

For treskiftarbeid (35,5 timer per uke):

- 1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: ikke tillegg
- 2. skift: **21,81 kroner**
Tidligere: 20,72 kr (01.07.2021–14.12.2022)
- 3. skift: **32,46 kroner**
Tidligere: 30,84 kr (01.07.2021–14.12.2022)
- For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: **46,53 kroner**
Tidligere: 44,20 kr (01.07.2021–14.12.2022)
- Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseften: **66,66 kroner**
Tidligere: 63,32 kr (01.07.2021–14.12.2022)

For helkontinuerlig treskiftarbeid (33,6 timer per uke):

- 1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: ikke tillegg
- 2. skift: **23,12 kroner**
Tidligere: 21,96 kr (01.07.2021–14.12.2022)
- 3. skift: **34,29 kroner**
Tidligere: 32,57 kr (01.07.2021–14.12.2022)
- For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: **49,13 kroner**
Tidligere: 46,67 kr (01.07.2021–14.12.2022)
- Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseften: **70,44 kroner**
Tidligere: 66,91 kr (01.07.2021–14.12.2022)

Omregning fra ordinær arbeidstid

Ved omregning fra ordinær arbeidstid, 37,5 timer per uke, til avvikende arbeidstidsordninger, brukes følgende tabell:

- Fra 37,5 timer–36,5 timer: 2,74 %
- Fra 37,5 timer–35,5 timer: 5,63 %
- Fra 37,5 timer–33,6 timer: 11,61 %

Arbeidstid

Den ordinære arbeidstiden må ikke overstige 37,5 timer per uke. Ved skiftarbeid gjelder følgende grenser:

- Toskiftsordninger: 36,5 timer per uke i gjennomsnitt
- Treskiftsordninger: 35,5 timer per uke i gjennomsnitt
- Helkontinuerlig skift: 33,6 per uke i gjennomsnitt

Andre arbeidstidsordninger kan avtales i samsvar med arbeidsmiljøloven kapittel 10.

Overtidstillegg

Her er det avtalt at det skal betales et tillegg for arbeid utover ordinær arbeidstid (overtidstillegg) med 50 % av timesatsen. For overtidsarbeid i tidsrommet mellom kl. 21.00 og kl. 06.00 og på søndager og helligdager skal det betales et tillegg på 100 % av timesatsen.

Arbeidstøy

Arbeidsgiver holder nødvendig arbeidstøy og vernefottøy tilpasset årstiden og arbeidsplassen.

Lønn - jordbruk og gartnerier

Minstelønn per time (fra 15. juni 2023)

Arbeidstakere som utfører arbeid innen jordbruk og gartneri skal minst ha en lønn per time på:

Ferie- og innhøstingshjelp

- Arbeidstakere under 18 år: **124,90 kroner**
Tidligere: 114,40 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Arbeidstakere over 18 år avlønnes trinnvis ut fra opparbeidet ansiennitet:

- Nybegynner frem til og med 12 ukers ansiennitet: **144,90 kroner**
Tidligere: 134,40 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- Deretter ved arbeid utover 12–24 uker (3–6 måneder) ansiennitet: **150,40 kroner**
Tidligere: 139,90 kr (15.12.2022–14.06.2023)

All relevant og dokumentert praksis innenfor gartneri, hagebruk og landbruk skal medregnes i beregningen av lønnsansiennitet.

Arbeidstakere med opparbeidet ansiennitet utover 6 måneder skal ha lønn som ufaglært fast ansatt.

Fast ansatte

- Ufaglærte arbeidstakere: **164,80 kroner**
Tidligere: 154,30 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- Arbeidstakere under 18 år: **134,40 kroner**
Tidligere: 123,90 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- Tillegg for fagarbeidere: **14,00 kroner** (ingen endring siden 15. desember 2022)
Tidligere: 13,00 kr (01.07.2021–14.12.2022)

Helge-/helligdagstillegg for røktere/avløsere i fast turnus

Det betales et tillegg på 25 % per arbeidet time:

- Mellom lørdager klokken 00 og søndager klokken 24.
- Mellom klokken 00 og 24 jul- og nyttårsaften.
- Mellom klokken 00 og 24 på bevegelige helligdager og 1. og 17. mai.

Arbeid innen jordbruk og gartneri omfatter arbeid innen alle fag innenfor området landbruk, naturbruk og naturforvaltning som naturlig utføres innenfor jordbruk og gartnerinæringen. Det inkluderer også arbeid på hagesenter, planteskolearbeid og lager- og terminalarbeid.

Praktikanter

Praktikanter lønnes med minst 80 % av nybegynnersats for fast ansatte arbeidstakere. Se over.

Refusjon av utgifter

Ytelser som betales som refusjon av utgifter som faktisk er påløpt på grunn av utsending av arbeidstaker, for eksempel reiseutgifter, kost og losji, skal ikke regnes som lønn.

Overtidstillegg

Arbeidsmiljølovens bestemmelse om overtid gjelder dersom det ikke er avtalt gunstigere overtidstillegg. Det skal utbetales et overtidstillegg på minst 40 % av timesatsen.

Lønn - fiskeindustribedrifter

Minstelønn per time (fra 15. juni 2023)

Fagarbeidere og produksjonsarbeidere med tilhørende arbeidsoperasjoner, lagerarbeidere, transport, vakthold, rengjøring og kantine, håndverkere, reparatører, arbeidsledere, kontrollører, instruktører, kjøle- og kuldemaskinister skal minst ha lønn per time på:

- For fagarbeidere: **220,03 kroner**
Tidligere: 213,78 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- For produksjonsarbeidere: **206,03 kroner**
Tidligere: 199,78 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Arbeidstakere under 18 år skal minst ha en lønn per time på 80 % av minstelønssatsen.

Arbeidstakere over 17 år som har arbeidet 12 uker i bedriften skal lønnes i henhold til de lønnsgrupper deres arbeid hører inn under.

Skoleungdom beholder opparbeidet lønnsansiennitet fra det ene året til det neste i samme bransje. Lønnsansiennitet opparbeidet som unge arbeidstakere gjelder når man fyller 18 år.

Skiftarbeid

På arbeidsplasser med skiftarbeid skal det betales et tillegg til timesatsen på:

- Toskiftsarbeid: 20 % av minstelønssatsene
- Treskiftsarbeid: 25 % av minstelønssatsene

Overtidstillegg

Arbeidsmiljølovens bestemmelse om overtid gjelder dersom det ikke er avtalt gunstigere overtidstillegg. Det skal utbetales et overtidstillegg på minst 40 % av timesatsen.

Lønn - elektro

Minstelønn per time (fra 15. juni 2023)

Arbeidstakere som utfører installasjon, montasje og vedlikehold av elektriske anlegg for automatisering, data, telekommunikasjon og liknende:

- For faglærte som utfører fagarbeid: **242,34 kroner**
Tidligere: 234,14 kr (15.12.2022–14.06.2023)
- For andre arbeidstakere: **213,66 kroner**
Tidligere: 205,46 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Skiftarbeid

Ved skiftarbeid skal det betales et tillegg til timesatsen på:

- Toskiftsarbeid: 17 % av minstelønssatsen
- Treskiftsarbeid: 27,3 % av minstelønssatsen

Arbeidsgiver og arbeidstaker kan bli enige om at arbeidstaker jobber skift. De kan bli enige om en av disse tre typene skiftordninger: toskift, treskift eller helkontinuerlig skift.

Ved omregning fra normal arbeidstid, 37,5 timer pr. uke, til avvikende arbeidstidsordninger, brukes følgende tabell:

- Fra 37,5 timer–36,5 timer 2,74 %
- Fra 37,5 timer–35,5 timer 5,63 %
- Fra 37,5 timer–33,6 timer 11,61 %

Kompensasjon for forkortet arbeidstid i forbindelse med skiftarbeid regnes av reell timelønn.

Som regelmessig skiftarbeid regnes sammenhengende arbeidsoppdrag av minst 14 dagers varighet. Arbeidet anses som sammenhengende selv om arbeidet ikke foregår på lørdag/søndag.

Gjelder ikke for petroleumsvirksomhet til havs.

Overtidstillegg

Arbeidsmiljølovens bestemmelse om overtid gjelder dersom det ikke er avtalt gunstigere overtidstillegg. Det skal utbetales et overtidstillegg på minst 40 % av timesatsen.

Lønn - godstransport på vei

Minstelønn per time (fra 15. juni 2023)

- Arbeidstakere som utfører godstransport på vei med kjøretøy med totalvekt over 3,5 tonn: **207,00 kroner**
Tidligere: 196,50 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Ingen døgn på flerdagsturer, med unntak av oppstarts- og avslutningsdøgn, skal lønnes med mindre enn 7,5 timer per døgn.

Satsen gjelder ikke ved egentransport – det vil si varer som virksomheten har produsert selv og som transporteres av virksomhetens ansatte. Satsen gjelder heller ikke for lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Lønn - persontransport med turbil

Minstelønn per time (fra 15. juni 2023)

- Arbeidstakere i bedrifter som utfører persontransport med turvogn eller buss: **202,62 kroner**
Tidligere: 194,12 kr (15.12.2022–14.06.2023)

Dette gjelder når transporten ikke krever tildeling av løyve ved konkurranse.

Gjelder ikke lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Lønn - andre bransjer

I Norge er det ikke minstelønn for ansatte i andre bransjer enn de ni som er listet opp ovenfor.

Lønn skal avtales mellom arbeidsgiver og arbeidstaker som en del av den skriftlige arbeidsavtalen.

Utgifter til reise, kost og losji

For arbeidsoppdrag på byggeplasser, i skips- og verftsindustrien, innen elektrofag og renhold hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal arbeidsgiver dekke nødvendige reiseutgifter ved arbeidsoppdragets begynnelse og slutt.

Før arbeidsgiver sender arbeidstaker på oppdrag utenfor sitt hjemsted, skal det være avtalt ordninger for kost og losji. Arbeidsgiver skal som hovedregel sørge for kost og losji, men fast diettsats, betaling etter regning og lignende kan avtales.

Denne plikten til å dekke utgifter til reise, kost og losji ved reiser gjelder bare for reiser i Norge.

For arbeidstakere som utfører godstransport på vei (med kjøretøy med totalvekt over 3,5 tonn) skal det ved transportoppdrag med planlagt overnatting, utbetales diett med en sats som tilsvarer det norske myndigheter til enhver tid godkjenner som skattefri diett. Det utbetales 1/3 diettsats per påbegynt 8. time

Minstelønn er innført ved allmenngjøringsforskrifter

[Tariffnemnda kan bestemme at en landsomfattende tariffavtale skal gjelde for alle arbeidstakere i en bransje – såkalt allmenngjøring \(nemndene.no\)](#). Dette gjør Tariffnemnda ved å vedta allmenngjøringsforskrifter for de ulike bransjene. Disse forskriftene fastsetter hva som er allmenngjort fra tariffavtalene som for eksempel regler om minstelønn.

Hva regnes som lønn?

En arbeidstaker kan motta ulike vederlag eller godtgjørelser fra sin arbeidsgiver i tillegg til ordinær lønn. Det er likevel ikke alle vederlag eller godtgjørelser som skal regnes som lønn etter allmenngjøringsforskriftene. Det er et krav at det dreier seg om goder eller ytelser som det er vanlig å regne som en del av lønnen og som inngår i beregningsgrunnlaget for feriepenger, skatt og trygdeytelser. For eksempel kan timelønnen være noe lavere enn minstelønssatsen dersom arbeidstaker mottar andre former for lønnsgodtgjørelse. Utgiftsdekning kan ikke kompensere for lavere timesats.

Generell informasjon om lønn

Hvem omfattes av forskriftene og hvem har oppfølgingsansvar?

Allmenngjøringsforskriftene gjelder for alle arbeidstakere i virksomhet som utfører arbeid innenfor virkeområdet til en allmenngjøringsforskrift. Forskriftene gjelder både for norske og utenlandske arbeidstakere.

Det er arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomheten, som har ansvar for at forskriften etterleves.

Unntak

Forskriftene gjelder ikke hvis arbeidsgiver kan sannsynliggjøre at arbeidstakeren samlet sett har mer gunstige lønns- og arbeidsvilkår etter avtale, eller etter de reglene som ellers gjelder i det landet arbeidstakeren kommer fra. Unntaksbestemmelsen skal for eksempel fange opp tilfeller der arbeidstaker får andre former for vederlag for arbeidsinnsats, som for eksempel provisjon. Det er et krav at det dreier seg om goder eller ytelser som det er vanlig å regne som en del av lønnen og som inngår i beregningsgrunnlaget for feriepenger, skatt og trygdeytelser. Utgiftsdekning kan ikke kompensere for lavere timesats.

Merk at innen renhold gjelder forskriften ikke for ansatte i bedrifter som er omfattet av tariffavtale inngått med fagforening med såkalt innstillingsrett. Forskriften gjelder likevel for ansatte i bedrifter som er omfattet av overenskomst for renholdsbedrifter, med unntak for virksomheter som praktiserer ordning med rammetimetall.

Informasjonsplikt, påseplikt og innsynsrett

Det er arbeidsgiver som har hovedansvaret for at de allmenngjorte lønns- og arbeidsvilkårene følges. Det er likevel flere andre aktører som har plikter og rettigheter i denne forbindelse, se: [Informasjons- og påseplikt for oppdragsgivere](#)

Arbeidstilsynets rolle

[Arbeidstilsynet fører tilsyn med at arbeidsgivere etterlever satsene for minstelønn etter allmenngjøringsforskriftene.](#) Dersom vi finner brudd, kan vi benytte våre ordinære virkemidler som pålegg, stans, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr. Arbeidsgiver kan også straffes med bøter eller fengsel dersom allmenngjøringsforskriften ikke overholdes. Å ikke utbetale lønn er lønnstyveri og er straffbart etter straffeloven.

Regelverk

Tariffnemnda har fastsatt allmenngjøringsforskrifter for ni bransjer:

[Allmenngjøringsforskrift for bygg \(2023\)](#)

[Allmenngjøringsforskrift for renhold \(2023\)](#)

[Allmenngjøringsforskrift for overnatting, servering og catering \(2023\)](#)

[Allmenngjøringsforskrift for skips- og verftsindustrien \(2023\)](#)

[Allmenngjøringsforskrift for jordbruks- og gartnerinæringene \(2023\)](#)

[Allmenngjøringsforskrift for fiskeindustribedrifter \(2023\)](#)

[Allmenngjøringsforskrift for elektro \(2023\)](#)

[Allmenngjøringsforskrift for godstransport på vei \(2023\)](#)

[Allmenngjøringsforskrift for persontransport med turbil \(2023\)](#)